

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Оксана ГОМОТЮК

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)»

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями

014.02 (мова і література) (польська),

014.01 (мова і література) (українська))

Освітньо-професійна програма – «Середня освіта. Польська мова та література, українська мова та література»

Кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінги	СРС	Разом	Екзамен (сем.)
Денна	I	II	30	30	4	4	52	120	II
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3008.2024

Тернопіль – ЗУНУ

2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Середня освіта. Польська мова та література, українська мова та література» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями 014.02 (мова і література) (польська), 014.01 (мова і література) (українська)), затвердженої вченою радою ЗУНУ (Протокол № 11 від 26 червня 2024 року).

Робочу програму склала к. філол. наук, доцент кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Наталія Ліщинська.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 2 від 30 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри к. іст. наук, доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями 014.02 (мова і література) (польська), 014.01 (мова і література) (українська)), протокол № 2 від 30 серпня 2024 року

Голова групи забезпечення спеціальності
к. філол. наук, доцент

Наталія ЛІЩИНСЬКА

Гарант освітньо-професійної програми
«Середня освіта. Польська мова та література,
українська мова та література»
к. філол. наук, доцент

Наталія ЛІЩИНСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасна українська літературна мова (Фонетика)»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасна українська літературна мова (Фонетика)»

Навчальна дисципліна «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Статус дисципліни обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями 014.02 (мова і література) (польська), 014.01 (мова і література) (українська))	Рік підготовки <i>Денна</i> – 1 Семестр: <i>Денна</i> – 2
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти перший (бакалаврський)	Лекції <i>Денна</i> – 30 Практичні заняття: <i>Денна</i> – 30 год.
Загальна кількість годин – 120	Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Польська мова та література, українська мова та література»	Самостійна робота <i>Денна</i> – 52 год. Тренінг – 4 год. Індивідуальна робота – 4 год.
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (ФОНЕТИКА)»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)» є опанування норм фонетики, орфоєпії, графіки, орфографії сучасної української літературної мови; формування знань про одиниці мовного потоку, фонетичні та морфонологічні явища, їх причини; умінь записувати текст фонетичною і фонематичною транскрипцією.

Знання та розуміння природи фонетичних і морфонологічних явищ, одиниць мовного потоку робить мовлення правильним, сприяє кращому сприйманню інформації на слух, усвідомленому використанню орфоєпічних, графічних та орфографічних норм сучасної української літературної мови.

Курс спрямований на підвищення грамотності здобувачів, формування у них навичок нормативного використання засобів сучасної української літературної мови в усному та писемному спілкуванні.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Головне завдання дисципліни – сформувати систему знань про звукову та графічну систему сучасної української літературної мови, артикуляційну класифікацію голосних та приголосних звуків, фонетичні та морфонологічні явища, їх природу, основні одиниці мовного потоку.

Теоретичні знання, отримані здобувачами самостійно, закріплюються на практичних заняттях. Завдання таких занять полягають у:

- досконалому оволодінні знаннями про фонетичну систему сучасної української літературної мови; фонетичні та морфонологічні явища, їх природу; орфоєпічні, графічні, орфографічні норми;
- формуванні умінь грамотно записувати фонетичну та фонематичну транскрипцію слова і тексту; розпізнавати фонетичні та морфонологічні явища, їхні характеристики; виділяти основні одиниці мовного потоку;
- виробленні навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм;
- вихованні поваги до української літературної мови і мовних традицій.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Дисципліна «Сучасна українська літературна мова (фонетика)» формує такі компетентності:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю;
- здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та

- міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах;
- здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення курсу «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)» є знання зі шкільного курсу української мови, сучасної української літературної мови (лексикології, фразеології, лексикографії), української мови за професійним спрямуванням. У свою чергу, знання із фонетики є основою для вивчення інших розділів сучасної української літературної мови – морфеміки та словотвору, морфології.

2.5. Результати навчання

Опанувавши навчальну дисципліну «Сучасна українська літературна мова (фонетика)», здобувач вищої освіти:

- демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання;
- генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами;
- знає сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні;
- пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності;
- володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти);
- володіє навичками аудіювання й створення текстів різних стилів і жанрів та застосовує ці вміння в процесі формування мовленнєвої компетентності здобувачів освіти;
- використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України;
- володіє особистісно орієнтованим, діяльнісним, компетентнісним та

іншими сучасними підходами до викладання української мови та літератури, застосовує український та міжнародний досвід навчання здобувачів освіти;

- використовує закони аналізу лінгвістичних одиниць для моделювання подібних у стандартних і нестандартних мовленнєвих ситуаціях, застосовує різні види аналізу мовних одиниць, визначає їх місце в тексті й мовленні, розуміє взаємозв'язок та ієрархію таких одиниць;
- доводить конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, пояснює мовний і мовленнєвий матеріал, вміє сам і навчає учнів користуватися словниками різних типів.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (ФОНЕТИКА)»

Змістовий модуль 1 ФОНЕТИКА ТА ФОНОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Тема 1-2. Вступ. Основні поняття фонетики та фонології сучасної української літературної мови

1. Значення звукової мови в людському суспільстві.
2. Завдання фонетики та фонології. Їх зв'язок з іншими дисциплінами.
3. Поняття фонем. Взаємозв'язок фонем і звука. Функції фонем.
4. Інваріант і варіанти фонем.
5. Розвиток поглядів на систему фонем сучасної української літературної мови.

Тема 3. СИСТЕМА ФОНЕМ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

1. Голосні фонем сучасної української літературної мови: їх класифікація, варіанти.
2. Приголосні фонем сучасної української літературної мови: їх класифікація, варіанти.
3. Фонетичні і фонематична транскрипції, вимоги до них.

Тема 4. ФОНЕТИЧНІ ЗМІНИ ЗВУКІВ У МОВНОМУ ПОТОЦІ

1. Артикуляція звуків мови.
2. Позиційні та комбінаторні зміни.
3. Редукція.
4. Асиміляція.
5. Дисиміляція.
6. Асиміляція + дисиміляція.

Тема 5. ЗВУКОВІ ЗМІНИ У СИСТЕМІ ГОЛОСНИХ

1. Комбінаторні зміни у системі голосних звуків: акомодация та її різновиди.
2. Позиційні зміни у системі голосних: редукція, гармонійна (вокальна) асиміляція.

Тема 6-7. ЗВУКОВІ ЗМІНИ У СИСТЕМІ ПРИГОЛОСНИХ

1. Комбінаторні зміни у системі приголосних: акомодация, лабіалізація.
2. Асиміляція приголосних у СУМ. Її ознаки та види.
3. Регресивна асиміляція за місцем і способом творення.
4. Регресивна асиміляція за твердістю – м'якістю.
5. Прогресивна асиміляція.

6. Дисиміляція.
7. Спрощення в групах приголосних.

Змістовий модуль 2

МОРФОНОЛОГІЧНІ ЯВИЩА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ. ОДИНИЦІ МОВНОГО ПОТОКУ

Тема 8-9. Морфологія як розділ мовознавства. Чергування у системі голосних сучасної української літературної мови

1. Предмет і завдання морфології. Поняття про морфону.
2. Історичні чергування як об'єкт вивчення морфології.
3. Історичні чергування у системі голосних:
  - чергування о та е з і;
  - чергування о та е з ø;
  - чергування о та е після шиплячих та j;
  - чергування голосних у звукосполученнях -ри-, -ли-.

Тема 10-11. Чергування у системі приголосних сучасної української літературної мови. Повний фонетичний розбір слова

1. Чергування г, к, х // ж, ч, ш // з', ц', с'. Явище палаталізації, його природа.
2. Чергування приголосних у дієслівних формах.
3. Чергування приголосних при творенні відносних прикметників із суфіксом -ин (а).
4. Інші чергування у системі приголосних.
5. Порядок повного фонетичного розбору слова.

Тема 12. Основні одиниці мовного потоку

1. Основні фонетичні одиниці:
  - звук, склад;
  - фонетичне слово;
  - синтагма;
  - фраза.
2. Основні нелінійні (суперсегментні) одиниці:
  - наголос та його різновиди;
  - інтонація.

Змістовий модуль 3

ОРФОЕПІЯ, ГРАФІКА, ОРФОГРАФІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВИ

Тема 13-14. Графіка та орфоепія сучасної української літературної мови

1. Графіка як розділ мовознавства. Український алфавіт.
2. Невідповідність між буквами і звуками в українській мові.

3. Орфоепія як розділ мовознавства.
4. Правила вимови голосних звуків сучасної української літературної мови.
5. Правила вимови приголосних звуків сучасної української літературної мови.

Тема 15. УКРАЇНСЬКА ОРФОГРАФІЯ

1. Орфографія як розділ мовознавства.
2. Принципи українського правопису:
  - фонетичний;
  - морфологічний;
  - історичний;
  - семантико-диференційний.
3. Поняття орфограми. Види орфограм у сучасній українській літературній мові.

**4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (ФОНЕТИКА)»**

Денна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1 ФОНЕТИКА ТА ФОНОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ						
Тема 1-2. Вступ. Основні поняття фонетики та фонології сучасної української літературної мови	4	4	6	4	4	Усне опитування, вправи, тести
Тема 3. Система фонем сучасної української літературної мови	2	2	5			Усне опитування, вправи, тести
Тема 4. Фонетичні зміни звуків у мовному потоці	2	2	5			Усне опитування, вправи, тести
Тема 5. Звукові зміни у системі голосних	2	2	5			Усне опитування, вправи, тести
Тема 6-7. Звукові зміни у системі приголосних	4	4	5			Усне опитування, вправи, тести
Змістовий модуль 2 МОРФОНОЛОГІЧНІ ЯВИЩА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ. ОДИНИЦІ МОВНОГО ПОТОКУ						
Тема 8-9. Морфонологія як розділ мовознавства. Чергування у системі голосних сучасної української літературної мови	4	4	5	4	4	Усне опитування, вправи, тести
Тема 10-11. Чергування у системі приголосних сучасної української літературної мови. Повний фонетичний	4	4	5			Усне опитування, вправи, тести

розбір слова						
Тема 12. Основні одиниці мовного потоку	2	2	5			Усне опитування, вправи, тести
Змістовий модуль 3 ОРФОЕПІЯ, ГРАФІКА, ОРФОГРАФІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ						
Тема 13-14. Графіка та орфоєпія сучасної української літературної мови	4	4	6			Усне опитування, вправи, тести
Тема 15. Українська орфографія	2	2	5			Усне опитування, вправи, тести
Разом	30	30	52	4	4	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (ФОНЕТИКА)»

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1. ФОНЕТИКА ТА ФОНОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Тема 1-2. Вступ. Основні поняття фонетики та фонології сучасної української літературної мови

Питання для обговорення:

1. Значення звукової мови в людському суспільстві.
2. Завдання фонетики та фонології. Їх зв'язок з іншими дисциплінами.
3. Поняття фонем. Взаємозв'язок фонем і звука. Функції фонем.
4. Інваріант і варіанти фонем.
5. Розвиток поглядів на систему фонем сучасної української літературної мови.

Тема 3. СИСТЕМА ФОНЕМ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Питання для обговорення:

1. Голосні фонем сучасної української літературної мови: їх класифікація, варіанти.
2. Приголосні фонем сучасної української літературної мови: їх класифікація, варіанти.
3. Фонетичні і фонематична транскрипції, вимоги до них.

Тема 4. ФОНЕТИЧНІ ЗМІНИ ЗВУКІВ У МОВНОМУ ПОТОЦІ

1. Артикуляція звуків мови.
2. Позиційні та комбінаторні зміни.
3. Редукція.
4. Асиміляція.
5. Дисиміляція.
6. Асиміляція + дисиміляція.

Тема 5. ЗВУКОВІ ЗМІНИ У СИСТЕМІ ГОЛОСНИХ

1. Комбінаторні зміни у системі голосних звуків: акомодация та її різновиди.
2. Позиційні зміни у системі голосних: редукція, гармонійна (вокальна) асиміляція.

Тема 6-7. ЗВУКОВІ ЗМІНИ У СИСТЕМІ ПРИГОЛОСНИХ

Питання для обговорення:

1. Комбінаторні зміни у системі приголосних: акомодация, лабіалізація.
2. Асиміляція приголосних у СУМ як позиційна зміна. Її ознаки та види.
3. Регресивна асиміляція за місцем і способом творення.
4. Регресивна асиміляція за твердістю – м'якістю.
5. Прогресивна асиміляція.
6. Дисиміляція.

Питання для самостійного опрацювання:

7. Спрощення в групах приголосних.

Змістовий модуль 2 МОРФОНОЛОГІЧНІ ЯВИЩА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ. ОДИНИЦІ МОВНОГО ПОТОКУ

Тема 8-9. Морфологія як розділ мовознавства. Чергування у системі голосних сучасної української літературної мови

Питання для обговорення:

1. Предмет і завдання морфології. Поняття про морфону.
2. Історичні чергування як об'єкт вивчення морфології.
3. Історичні чергування у системі голосних:
  - чергування о та е з і;
  - чергування о та е з ø;
  - чергування о та е після шиплячих та j;
  - чергування голосних у звукосполученнях -ри-, -ли-.

Питання для самостійного опрацювання:

4. Відхилення від чергування о та е з і.
5. Відхилення від чергування о та е з ø.

Тема 10-11. Чергування у системі приголосних сучасної української літературної мови. Повний фонетичний розбір слова

Питання для обговорення:

1. Чергування г, к, х // ж, ч, ш // з', ц', с'. Явище палаталізації, його природа.
2. Чергування приголосних у дієслівних формах.
3. Чергування приголосних при творенні відносних прикметників із суфіксом -ин (а).
4. Інші чергування у системі приголосних.
5. Порядок повного фонетичного розбору слова.

Тема 12. Основні одиниці мовного потоку

Питання для обговорення:

1. Основні фонетичні одиниці:
  - звук, склад;
  - фонетичне слово;
  - синтагма;
  - фраза.
2. Основні нелінійні (суперсегментні) одиниці:
  - наголос та його різновиди;
  - інтонація.
3. Склад. Наголос.

Змістовий модуль 3 ОРФОЕПІЯ, ГРАФІКА, ОРФОГРАФІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Тема 13-14. ГРАФІКА ТА ОРФОЕПІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Питання для обговорення:

1. Графіка як розділ мовознавства.
2. Орфоепія як розділ мовознавства.
3. Правила вимови голосних звуків сучасної української літературної мови.
4. Правила вимови приголосних звуків сучасної української літературної мови.
6. Український алфавіт.
7. Невідповідність між буквами і звуками в українській мові.

Тема 14. УКРАЇНСЬКА ОРФОГРАФІЯ

Питання для обговорення:

1. Орфографія як розділ мовознавства.
2. Принципи українського правопису:
  - фонетичний;
  - морфологічний;
  - історичний;
  - семантико-диференційний.
3. Поняття орфограми. Види орфограм у сучасній українській літературній мові.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота як одна із форм засвоєння навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час і без участі викладача передбачає особистісно-орієнтовану організацію самоосвіти студента. Цей вид роботи забезпечується необхідними навчально-методичними засобами (у тому числі конспектами лекцій, навчально-методичними розробками для самостійного вивчення дисципліни, періодичними виданнями). Студенти мають можливість самостійно опрацювати навчальний матеріал у бібліотеці, навчальних кабінетах і комп'ютерних класах із доступом до мережі Інтернет, а також у домашніх умовах (при отриманні відповідного пакету навчально-методичної літератури).

Самостійна робота є окремим заліковим модулем курсу «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)» і має форму індивідуального комплексного завдання, що потребує цілеспрямованого опанування змісту дисципліни. Його мета – оволодіння навичками самостійного вивчення програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, закладання підвалин для подальшої науково-дослідної роботи здобувачів освіти.

6.1. ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОГО КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

- Дібрати з художньої літератури невеликий фрагмент цілісного тексту (до 200 слів), записати його фонетичною та фонематичною транскрипцією; підкреслити слова, у яких відбуваються явища асиміляції, дисиміляції; описати ці явища, вказавши їх напрям, повноту, фіксацію, суміжність та ознаку.
  - оформити у встановлені терміни письмовий звіт із дотриманням відповідних вимог;
  - вчасно здати роботу викладачеві на перевірку.

6.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Параметри контролю	Рейтингова шкала оцінювання			
	90-100 “відмінно”	75-89 “добре”	60-74 “задовільно”	До 60 “незадовільно”
Самостійність виконання роботи	Робота виконана самостійно	Робота виконана самостійно, але здобувач освіти допускає помилки у транскрипції чи в аналізі фонетичних явищ	Робота виконана частково (відсутній аналіз фонетичних явищ або транскрипція) чи містить кілька грубих помилок	Робота виконана частково, містить багато помилок, у тому числі грубих
Відповідність роботи вимогам до оформлення	Відповідає	Відповідає, є окремі помилки в оформленні транскрипції	Частково відповідає, є суттєві помилки в оформленні	Не відповідає, є грубі помилки у графічному та мовному оформленні звіту

6.3. ТЕРМІНИ ВИКОНАННЯ ТА ПОДАННЯ НА ПЕРЕВІРКУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Здобувач освіти виконує завдання самостійної роботи упродовж семестру. Виконане у письмовій формі завдання він повинен здати на перевірку керівникові курсу у тиждень проведення тренінгів.

Оцінювання робіт здійснюється у встановлені терміни відповідно до робочого плану курсу, графіку навчального процесу в університеті й затвердженого графіку модульного контролю.

6.4. ТЕМАТИКА ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)»

Виконання індивідуального комплексного завдання із дисципліни «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)» передбачає декілька етапів.

На початку роботи здобувач обирає текст для фонематичної і фонетичної транскрипції й аналізу фонетичних явищ у ньому.

Наступним етапом є написання тексту роботи, її оформлення.

Виконана робота подається у вигляді рукопису. Текст, дібраний для транскрипції друкують, а фонетичну, фонематичну транскрипцію й аналіз мовних явищ пишуть від руки на аркушах формату А4.

Орієнтовна структура письмової роботи:

- Титульний аркуш.
- Надрукований текст.
- Фонематична транскрипція тексту (від руки).
- Фонетична транскрипція тексту (від руки).
- Аналіз мовних явищ (асиміляція, дисиміляція, палаталізація, чергування та ін.) (від руки).

7. ТРЕНІНГ

Тренінг (training) – це активний метод отримання нових знань, набуття корисних умінь і навичок з метою ефективного їх використання при виконанні професійних завдань.

Тренінг дає можливість здобувачеві освіти ще під час навчання набути певного досвіду виконання складних, нестандартних завдань, що сприяє формуванню гнучкого мислення, кращому пристосуванню до умов праці.

Порядок проведення тренінгу

Тема тренінгу: Особливості фонетичної транскрипції тексту, написаного діалектом

Мета: закріпити уміння транскрибувати текст; навчитися записувати фонетичну транскрипцію текстів, написаних діалектом, зберігаючи фонетичні й

акцентуаційні особливості діалектного мовлення; формувати гнучкість мислення, вчитися звертати увагу на деталі.

Хід проведення тренінгового заняття

1. Вступна частина

Повідомлення теми, мети, завдань тренінгу.

2. Організаційна частина

- Вступне слово викладача.
- Опрацювання теоретичного матеріалу про діалектне мовлення, його фонетичні й акцентні особливості, правила їх передавання у фонетичній транскрипції.

3. Практична частина

– **Колективна робота.** Для тренінгу необхідні будуть тексти, з якими група буде працювати, тому студенти отримують завдання підготувати зразки текстів, записаних діалектом. Викладач теж готує текст, який слугуватиме зразком.

– **Індивідуальна робота.** На цьому етапі проведення тренінгу кожен студент отримує невеликий текст із завданням записати текст фонетичною транскрипцією і працює самостійно.

4. Підбиття підсумків

- Спільне обговорення результатів роботи.
- Відповіді на поставлені запитання.
- Формулювання правил і порад транскрибування текстів, написаних діалектом.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- модульне тестування та опитування;
- диктанти;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- письмові контрольні роботи;
- екзамен.

Види роботи студента:

1. Робота на практичних заняттях

- участь в обговоренні питань;
- виконання письмових вправ;
- активна участь у дискусіях;
- розв'язання тестових завдань.

2. Самостійна робота:

- робота з джерелами;
- виконання практичного індивідуального завдання.

3. Контрольні зрізи (написання модульної роботи).

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Пропущені практичні заняття обов'язково відпрацьовуються під час консультацій. Якщо пропущене заняття не відпрацьоване, вважається, що здобувач освіти отримав за нього 0. Цей бал враховується при визначенні середнього арифметичного.

Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій, а також шляхом виконання завдань у СДН Moodle.

Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються чіткі терміни. Якщо здобувач освіти не з'явився у визначений час через поважну причину (наприклад, у зв'язку з хворобою) він має право скласти модуль в інший час із дозволу керівництва факультету.

У разі отримання негативної оцінки за виконання модульної контрольної роботи, її потрібно перескласти до дати проведення наступного модуля.

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих та електронних джерел інформації під час написання модульних контрольних робіт і при складанні іспиту заборонено.

Політика щодо відвідування. Через об'єктивні причини (воєнний стан, карантин, стан здоров'я здобувача освіти, участь у міжнародних програмах студентського обміну) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу та з дозволу керівництва факультету.

9. КРИТЕРІЙ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Сучасна українська літературна мова (Фонетика)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1		Заліковий модуль 2		Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5 %	15 %	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання	Письмова модульна контрольна	Оцінка за поточне оцінювання	Письмова модульна контрольна	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як	Оцінювання самостійної роботи здійснюється за	1. Тестові завдання: 20 тестів по

визначається як середнє арифметичне із балів, отриманих під час практичних занять 1-7 (кожен здобувач має бути оцінений не рідше, ніж раз на два заняття).	робота за матеріалами тем 1-7. Модульний тест здобувачі освіти виконують у системі Moodle поза аудиторією.	визначається як середнє арифметичне із балів, отриманих під час практичних занять 8-15 (кожен здобувач має бути оцінений не рідше, ніж раз на два заняття).	робота за матеріалами тем 8-15. Модульний тест здобувачі освіти виконують у системі Moodle поза аудиторією.	середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгів.	результатами виконання здобувачами освіти письмового індивідуального комплексного завдання.	3 бали за правильну відповідь) – макс. 60 балів. 2. Практичне завдання – макс. 20 балів. 3. Практичне завдання – макс. 20 балів.
--	--	---	---	--	---	--

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Ноутбук	1-15
2.	Пакет роздаткових матеріалів	1-15
3.	Електронний курс на платформі СДН "Moodle"	1-15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Підручники, посібники

1. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: Підручник. Київ: Знання, 2010. 270 с.
2. Сучасна українська літературна мова: Посібник для студентів філол. спеціальностей. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2009. 299 с.
3. Сучасна українська літературна мова. Фонетика: навч. посіб. для студ.-філологів / Н. П. Плющ [та ін.] ; заг. ред. Н. П. Плющ ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2002. 173 с.
4. Сучасна українська літературна мова: підруч. для студ. філол спец. вищ. навч. закл. / М. Я. Плющ [та ін.] ; ред. М. Я. Плющ. 4.вид., стер. Київ: Вища школа, 2003. 430 с.
5. Сучасна українська літературна мова: фонетика і фонологія: практикум / М. М. Фащенко [та ін.] ; відп. ред. Ю. О. Карпенко ; Одеський держ. ун-т ім. І.І.Мечникова. Філологічний факультет. Кафедра української мови. Одеса: АстроПринт, 2000. 66 с.
6. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія: завдання і вправи: Навч. посібник для студ. філол. фак. вищ. навч. закладів Київ : Вища школа, 1995. 151 с.
7. Шкуратяна Н. Г. Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова : Навч. посібник для студ. пед. навч. закл. Київ : Літера, 2000. 685 с.

Словники та словникові видання

1. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики / За заг. ред. В. Т. Бусела. Київ: Перун, 2008. 896 с.
2. Жовтобрюх В. Ф. Словник українського правопису 50 000. Харків: Ранок, 2013. 640 с.
3. Івченко А. Новий орфографічний словник української мови. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017. 712 с.
4. Куньч З. Й. Універсальний словник української мови. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 848 с.
5. Українська мова. Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Павлюк та ін.]. Київ: Укр. енциклопедія, 2000. 752 с.